

Deklaracja na zakończenie dnia studyjnego „Współdziałanie kobiet i mężczyzn w posłudze i życiu Kościoła”

„Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę” (Rdz 1,27). Nie ma spełnionego człowieczeństwa bez tego odniesienia mężczyzny i kobiety. Różnica płci ustanowiona jest przez Stwórcę dla wzajemnego wzbogacenia. Na podstawie tej wizji człowieka zajmowaliśmy się dlatego na nowo podczas wiosennego zgromadzenia ogólnego w ramach dnia studyjnego współdziałaniem kobiet i mężczyzn w posłudze i życiu Kościoła. Najważniejszymi sprawami były przy tym perspektywy kobiet zaangażowanych w Kościele wolontariacko¹, ich rola jako etatowych współpracownic w duszpasterstwie, wychowaniu, dziełach Caritas i administracji kościelnej, jak również jako teolożek w szkołach wyższych.

W nawiązaniu do dnia studyjnego zobowiązujemy się wspierać jeszcze mocniej kobiety w podejmowaniu odpowiedzialności za życie kościelne, która spoczywa na wszystkich chrześcijanach. W ostatnich latach znacznie zwiększyła się różnorodność odpowiedzialnego zaangażowania kobiet w Kościele. Praca w Kościele zostaje wzbogacona przez profesorki teologii, kierowniczki głównych oddziałów, dyrektorki Caritas i wydziałów finansowych, doradczynie w kurii, sędzynie w sądach kościelnych, dyrektorki szkół, ale także duchowe kierowniczki w stowarzyszeniach katolickich oraz przewodniczące parafialnych rad duszpasterskich. Trzeba też wspomnieć zakonnice, które od wieków są kierowniczkami duchowymi w Kościele. My biskupi znamy jednak także rozczarowania kobiet zaangażowanych w Kościele i wyrażamy nasz żal, iż możliwości podjęcia odpowiedzialnych zadań w Kościele przez kobiety nie są wykorzystane w sposób wystarczający. Wielu zwłaszcza młodym kobietom brakuje kobiecych wzorów na kościelnych stanowiskach przywódczych, które mogłyby stać się dla nich drogowskazami.

Kobiety poprzez swoje w większości wolontariackie zaangażowanie kształtują w dużym stopniu życie Kościoła. Właśnie kobiety, w przepowiadaniu i katechezie, ale też w działaniach diakonijnych i poprzez podejmowaniu posług liturgicznych wspierają życie Kościoła. Dla wielu ludzi w naszym społeczeństwie to one nadają Kościołowi kobiece oblicze. Pragniemy, by ten duży udział kobiet w posłannictwie Kościoła znajdował odzwierciedlenie w jego publicznym wizerunku. W obszarze kościelnej pracy z mediami kobiety powinny zostać bardziej dostrzeżone niż dzieje się to dotychczas.

Współcześnie kobiety są dobrze wykształcone jak wielu mężczyzn i pracują w wielu – także kościelnych – zawodach, wymagających wysokich kwalifikacji. My, biskupi, opowiadamy się za tym, by w Kościele i w społeczeństwie stworzyć odpowiednie warunki, gwarantujące

¹ W języku niemieckim wolontariat określany jest słowem *das Ehrenamt* i oznacza dobrowolny publiczny urząd, nie związany z wynagrodzeniem, którego sprawowanie związane jest z wysokim uznaniem społecznym.

autentyczną wolność wyboru dla kobiet i mężczyzn w sprawiedliwym podziale ról i zadań w małżeństwie, rodzinie, pracy zawodowej i wolontariackiej.

Wyraźnie odrzucamy wszelkie formy zniesławiania kobiet, które pragną połączyć pracę zawodową z życiem rodzinnym, jak też tych, które jako matki pozostają w domu, aby całkowicie poświęcić się rodzinie. Ich posługa w wychowaniu i wykształceniu dzieci jest nie co przecenienia. Powrót matek do pracy zawodowej także powinien być ułatwiony, tam, gdzie jest takie życzenie. Tak samo nasze wysokie uznanie dotyczy kobiet, które są bezdzietne lub same wychowują dzieci lub jako niezamężne angażują się w życiu Kościoła. Naszym życzeniem jest, by jeszcze więcej kobiet mogło odpowiedzialnie wnieść swoje charyzmaty i kompetencje w życie i posłannictwo Kościoła.

Doświadczamy tego, iż Kościół w naszych czasach otrzymuje nowe oblicze. Niektóre zadania, które nie są w sposób istotny związane z sakramentem święceń, coraz częściej podejmowane są przez świeckich. Pragniemy zatem dalszych teologicznych wyjaśnień, co oznacza przywództwo w Kościele. Co w sposób teologicznie konieczny związane jest ze święceniami? Które z zadań kierowniczych mogą przejmować kobiety i mężczyźni na podstawie zlecenia biskupa? Pragniemy sprawdzić, jakie nowe posługi i urzędy mogą zostać rozwinięte poza urzędem święceń.

Doświadczenie pokazuje, że mieszane zespoły, złożone z kobiet i mężczyzn, pracują w sposób bardziej twórczy i pragmatyczny. Dlatego oczekujemy pozytywnych następstw dla życia i posługi Kościoła, gdy coraz częściej pozycje przywódcze i zadania kierownicze podejmowane będą przez kobiety. Kościół nie może pozwolić sobie na to, by zrezygnować z charyzmatów i kompetencji kobiet. Pragniemy dlatego również w gremiach Konferencji Episkopatu zwracać uwagę na to, by zapewnić odpowiednio duży udział kobiet pośród powoływanych doradców. Zarazem wzywamy wszystkie związki świeckich, by rozwinęły konkretne propozycje, w jaki sposób duży udział kobiet w wolontariackim zaangażowaniu w Kościele może znaleźć odzwierciedlenie także na poziomach kierowniczych. Obecny niemal dziewiętnastoprocentowy udział kobiet w zadaniach kierowniczych w kuriach i w wikariatach generalnych wskazuje dobry kierunek, ale jest jeszcze niewystarczający. Dlatego będziemy we wzmożony sposób poszukiwać możliwości dalszego zwiększania udziału kobiet na pozycjach kierowniczych. Rozwój na tym obszarze ponownie sprawdzimy po pięciu latach.

Cieszymy się z powodu dużego udziału kobiet pośród studiujących teologię. W interesie Kościoła leży, by odpowiednio wykwalifikowane kobiety dążyły do naukowej kariery w zakresie teologii. Kobiety powinny zajmować się kształceniem zarówno nauczycielek/nauczycieli, referentek/referentów parafialnych i pastoralnych jak też księży. Właśnie te kobiety spełniają ważną funkcję wzoru w Kościele, jeśli przyczyniają się do tego, by dalej rozwijać relacje pomiędzy księżmi i świeckimi w sensie wzajemnego uznania zróżnicowanych powołań, charyzmatów i posług w Kościele.

Jesteśmy wdzięczni za to, że tak duża liczba kobiet działa w duszpasterstwie. Dla działania Kościoła we współczesnym społeczeństwie wielkie znaczenie ma duszpasterstwo wrażliwe na różnicę płci. Może się udać tylko wtedy, gdy kobiety i mężczyźni wniosą swoje specyficzne dary i punkty widzenia w przepowiadaniu, liturgii i caritas.

Wraz z papieżem Benedyktem pragniemy dlatego *„nieustannie [prosić] Ducha Świętego o święte i odważne kobiety w Kościele, jak św. Hildegarda z Bingen, aby korzystając z otrzymanych od Boga darów, wносиły swój cenny i szczególny wkład, przyczyniając się do duchowego wzrostu naszych wspólnot oraz Kościoła naszych czasów”* (Papież Benedykt XVI, audiencja generalna, 8 września 2010 r.).

Übersetzt von: Prof. Dr. Ezbietta Adiamak